

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr. (1.2.26E-4)SD

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – ministerija) parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 5 d. nutarimo Nr. 1206 „Dėl socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

I. Sprendžiama problema	Įgyvendinamas Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymas (toliau – Įstatymas), kuris įpareigoja pagal Įstatyme patvirtintą metodiką kasmet apskaičiuoti minimalių vartojimo poreikių dydį (toliau – MVPD) ir jį taikyti ateinančių metų bazinės socialinės išmokos, šalpos pensijų bazės, tikslinių kompensacijų bazės ir valstybės remiamų pajamų dydžiams nustatyti. Įstatymo 3 straipsnyje nustatyta tvarka 2020 m. apskaičiuotas MVPD dydis yra 257 eurai.
II. Siūlomos priemonės	<p>Vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 6 dalimi, kurioje nustatyta, kad bazinės socialinės išmokos dydį, šalpos pensijų bazės dydį, tikslinių kompensacijų bazės dydį, valstybės remiamų pajamų dydį, valstybinių pensijų bazės dydį tvirtina Vyriausybė, taip pat atsižvelgiant į Įstatymo 3 straipsnio 4 dalį, Nutarimo projektu siūloma nuo 2021 m. sausio 1 d. patvirtinti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 1 euru didesnę bazinės socialinės išmokos dydį – 40 eurų (šiuo metu – 39 eurai); 2) 3 eurais didesnę šalpos pensijų bazės dydį – 143 eurus (šiuo metu – 140 eurų); 3) 3 eurais didesnę tikslinių kompensacijų bazės dydį – 120 eurų (šiuo metu – 117 eurų); 4) 3 eurais didesnę valstybės remiamų pajamų dydį – 128 eurus (šiuo metu – 125 eurai). <p><u>Bazinės socialinės išmokos</u> dydis taikomas socialinės paramos išmokoms ir kitiems teisės aktų nustatytiems dydžiams apibrėžti ir apskaičiuoti, nuo jo priklauso šie išmokų vaikams ir kiti dydžiai: išmoka vaikui, išmoka privalomosios tarnybos kario vaikui, išmoka nėščiai moteriai, globos (rūpybos) išmoka, vienkartinė išmoka įsikurti, globos (rūpybos) išmokos tikslinis priedas, išmoka besimokančio ar studijuojančio asmens vaiko priežiūrai, išmoka gimus vienu metu daugiau kaip vienam vaikui, išmoka įvaikinus vaiką, vaiko laikinosios priežiūros išmoka, laidojimo pašalpa, parama palaikams parvežti,</p>

	<p>laidojimo išlaidų kompensacija mirus nepriklausomybės gynėjui, pripažintam nedarbingu ar iš dalies darbingu dėl 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, laidojimo lėšos ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyviams – kariam savanoriams laidoti, sportininkų rentos, paskirtos už laimėjimus nuo 2019 m., artistų kompensacinės išmokos, vaikų išlaikymo išmokos, socialinė parama mokiniams, neįgaliesiems, studijuojantiems aukštosiose mokyklose, studijų išlaidoms iš dalies kompensuoti.</p> <p>Su bazine socialine išmoka susijusias išmokas, kompensacijas ir socialinę paramą gauna apie 600 tūkst. asmenų.</p> <p>Bazinės socialinės išmokos dydis taikomas apskaičiuojant išmokas buitiniams išlaidoms, pinigines išmokas nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą atlikusiems asmenims, dienpinigius, kariūnų stipendijas, apibrėžiant kompensuojamų kelionės, gyvenamųjų patalpų nuomos, persikėlimo išlaidų dydžius, mėnesio atlyginimą asmenims, vykstantiems dirbti į užsienio lietuvių bendruomenės, organizacijas ir kultūros įstaigas, taip pat įstatymų pagrindais sudarytų komisijų pirmininkų, jų pavaduotojų ir narių atlygį. Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo sritį reguliuojančiuose teisės aktuose įtvirtintas bazinės socialinės išmokos dydis taikomas įvairioms stipendijoms (profesinių mokyklų moksleivių, aukštųjų mokyklų studentų, doktorantų, socialinėms ir kitoms stipendijoms), paramai (užsienio lietuviams; asmenims, vykstantiems į užsienio valstybes dirbti švietimo įstaigose, mokinių nemokamam maitinimui ir kt.) bei norminei studijų kainai apskaičiuoti.</p> <p><u>Šalpos pensijų bazė</u> yra Lietuvos Respublikos šalpos pensijų įstatyme nustatytų šalpos išmokų (šalpos neįgalumo pensijų, šalpos senatvės pensijų, šalpos našlaičių pensijų, šalpos kompensacijų ir socialinių pensijų) dydžio matas. Šalpos išmokų paskirtis – užtikrinti minimalias pajamas neįgalumo ir senatvės atvejais jokių pajamų negaunantiems arba labai mažas pajamas (kai socialinio draudimo pensija neviršija nustatyto šalpos pensijos dydžio) gaunantiems asmenims.</p> <p>Šalpos išmokas gauna apie 60 tūkst. asmenų. Tai – našlaičiai, neįgalūs vaikai, nuo vaikystės neįgalūs suaugę asmenys, kiti neįgalieji ir senatvės pensijos amžių sukakę asmenys, kurie neįgijo stažo socialinio draudimo pensijai gauti.</p> <p><u>Tikslinių kompensacijų bazė</u> yra Lietuvos Respublikos tikslinių kompensacijų įstatyme nustatytų slaugos ar priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinių kompensacijų dydžio matas. Tikslines kompensacijas gauna neįgalieji, kuriems nustatyti specialieji poreikiai. Tai – papildoma išmoka, mokama kartu su socialinio draudimo arba šalpos pensija. Preliminariais skaičiavimais, tikslines kompensacijas gauna 93 tūkst. asmenų.</p> <p><u>Valstybės remiamų pajamų dydis</u> taikomas vertinant asmens pajamas ir (ar) turtą, suteikiančius teisę asmenims gauti socialinę paramą, taip pat apibrėžiant ir apskaičiuojant socialinės paramos dydžius. Nuo valstybės remiamų pajamų dydžio priklauso socialinės pašalpos, būsto šildymo išlaidų kompensacijos, vienkartinės įsikūrimo pašalpos prieglobsčio gavėjams, mėnesinės piniginės pašalpos</p>
--	---

	<p>prieglobsčio gavėjams būtiniausiomis reikmėms, pašalpos maistui ir smulkioms išlaidoms užsieniečiams, gyvenantiems Pabėgėlių priėmimo centre, mokėjimo už socialines paslaugas (išskyrus trumpalaikę ir ilgalaikę socialinę globą) dydžiai, teisė į mokinių nemokamą maitinimą ir paramą mokinio reikmenims įsigyti, papildomą išmoką vaikui nepasiturinčioms šeimoms, paramą būstui įsigyti ar išsinuomoti, paramą palaikams parvežti.</p> <p>Su valstybės remiamų pajamų dydžiu susijusių išmokų, socialinę paramą, kompensacijas ir socialines paslaugas gaunančių asmenų skaičius dėl kitos gaunamos socialinės paramos bei gyventojų pajamų augimo nepasikeis.</p> <p>Nutarimo projektu valstybinių pensijų bazės dydis, kuris šiuo metu yra 58 eurai, nekeičiamas.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Nutarimo projektu teikiamsiems siūlymams įgyvendinti, ministerijos preliminariais skaičiavimais, papildomai iš valstybės biudžeto reikės skirti apie 25,4 mln. eurų, iš jų:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) bazinės socialinės išmokos dydžiui didinti – apie 17,5 mln. eurų; 2) šalpos pensijų bazės dydžiui didinti – 3,0 mln. eurų; 3) tikslinių kompensacijų bazės dydžiui didinti – 4,9 mln. eurų. <p>Valstybės remiamų pajamų dydžiui didinti papildomai lėšų skirti iš valstybės ir savivaldybių biudžetų nereikės dėl nepakitusių su šiuo dydžiu susijusių išmokų, socialinę paramą, kompensacijas ir socialines paslaugas gaunančių asmenų skaičiaus bei gyventojų pajamų augimo.</p> <p>Pažymėtina, kad į Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą Nutarimo projektu teikiamsiems siūlymams įgyvendinti yra suplanuota ir įtraukta 21,23 mln. eurų suma. Nutarimo projektu siūlomiems pakeitimams dėl padidinto bazinės socialinės išmokos dydžio įgyvendinti iš Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų gali prireikti 17 tūkst. eurų, iš Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų – 0,4 mln. eurų. Šis valstybės biudžeto lėšų poreikis nenumatytas ir į Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą neįtrauktas.</p> <p>Atsižvelgiant į suplanuotą Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektą bei į Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos pateiktą informaciją, Nutarimo projektu teikiamsiems siūlymams įgyvendinti papildomai reikėtų skirti 4,59 mln. eurų, todėl bendras lėšų poreikis Nutarimo projektu teikiamsiems siūlymams įgyvendinti yra 25,82 mln. eurų.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p><u>Padidinus šalpos pensijų bazės dydį</u>, šalpos išmokos, priklausomai nuo išmokos rūšies ir gavėjų kategorijos, padidės nuo 1,5 euro (šalpos našlaičių pensija) iki 6,75 euro (šalpos neįgalumo pensija asmenims, netekusiems 100 procentų darbingumo iki 24 metų amžiaus);</p> <p><u>padidinus tikslinių kompensacijų bazės dydį</u>, asmenims, kuriems</p>

	<p>nustatytas pirmojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, tikslinė kompensacija padidės 3,3 euro, asmenims, kuriems nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, – 1,8 euro, asmenims, kuriems nustatytas pirmojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis, tikslinė kompensacija padidės 7,8 euro, o asmenims, kuriems nustatytas antrojo lygio specialusis nuolatinės slaugos poreikis, – 5,7 euro. Priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos, paskirtos iki 2018 m. gruodžio 31 d., padidės 1,5–3 eurai. Slaugos išlaidų tikslinės kompensacijos, paskirtos iki 2018 m. gruodžio 31 d., padidės 7,5 euro;</p> <p><u>padidinus valstybės remiamų pajamų dydį</u>, vidutinis socialinės pašalpos dydis, ministerijos preliminariais skaičiavimais, padidės nuo 85,5 iki 87,6 euro.</p>
--	--

Nutarimo projektas parengtas siekiant įgyvendinti Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ (toliau – Programa), 117.1 papunktyje numatytas aktyvias skurdo ir socialinės atskirties mažinimo priemonės. Padidinus socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių dydžius, bus įgyvendintas Programoje įtvirtintas siekis mažinti skurdą ir socialinę atskirtį, taip sudarant teisinę prielaidą kurti gerovės valstybę Lietuvoje. Priėmus nutarimą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Priėmus nutarimą, priimti ar keisti kitų teisės aktų nereikės.

Atkreiptinas dėmesys į tai, jog šiuo metu Seime yra svarstomas Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-4981 (toliau – Įstatymo pakeitimo projektas), kuriuo siūloma valstybinių pensijų bazės dydį indeksuoti ir tvirtinti Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2020 m. liepos 1 d. nutarimu Nr. 735 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 2 ir 3 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4981“ iš esmės pritarė Įstatymo pakeitimo projektui ir pasiūlė jį svarstyti kartu su Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu.

Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5302 7 straipsnyje siūloma patvirtinti naują valstybinių pensijų bazės dydį. Atsižvelgiant į Įstatymo pakeitimo projektu siūlomus pakeitimus, Seime svarstomas Lietuvos Respublikos socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių ir bazinio bausmių ir nuobaudų dydžio nustatymo įstatymo Nr. X-1710 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIP-5329, kuriuo siūloma panaikinti nuostatą, nustatančią, jog valstybinių pensijų bazės dydį tvirtina Vyriausybė.

Jeigu bus priimtas Įstatymo pakeitimo projektas, valstybinių pensijų bazės dydis pasikeis ir bus 58,78 euro (šiuo metu – 58 eurai). Kadangi Įstatymo pakeitimo projekto ir teikiamo Nutarimo projekto numatyta įsigaliojimo data yra 2021 m. sausio 1 d., Vyriausybė šiais metais turės patvirtinti Nutarimo projektą be valstybinių pensijų bazės dydžio.

Nutarimo projektas Europos Sąjungos teisės aktų (jų nuostatų) neperkelia ir neįgyvendina.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos

Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.

Nutarimo projekte nevartojamos sąvokos ir jas apibrėžiantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas ir per Seimo teisės aktų informacinę sistemą pateiktas Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai ir Lietuvos savivaldybių asociacijai ir visuomenei išvadoms gauti. Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Finansų ministerija, Teisingumo ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Užsienio reikalų ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija. Visuomenės pastabų ir pasiūlymų negauta.

Atsižvelgiant į nutarimo projekto derinimo metu pateiktą Kultūros ministerijos ir Krašto apsaugos ministerijos informaciją, teikimas papildytas informacija dėl priemonių įgyvendinimo kaštų.

Nutarimo projektas paskelbtas Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Nutarimo projektą parengė ministerijos Strateginių sprendimų paramos ir tarptautinio bendradarbiavimo grupės patarėja Gražina Šapalaitė, tel. 8 658 58 611, el. p. Grazina.Sapalaite@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 12 lapų.

Viceministras

Eitvydas Bingelis

Gražina Šapalaitė, tel. 8 706 63 796, el. p. dalia.cekatauskiene@lr.lt